

Kaskisten kartonkitehdas, Metsä Board Oyj

Kyselyn ja haastattelujen tulokset

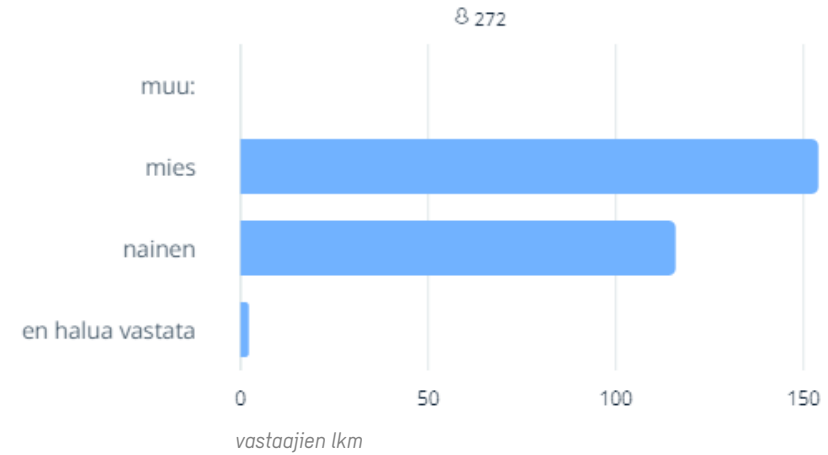
Lähtökohdat

- Kaskisten kaupungissa sijaitseva Metsä Board Oyj:n tehdas valmistaa tällä hetkellä BCTMP:tä eli valkaistua kemihierrettä, jota käytetään kartonginvalmistuksessa yhtiön muilla tehtailla. Metsä Board Oyj on käynnistänyt esiselvityshankkeen, jonka tavoitteena on kasvattaa kuitupohjaisten pakkausmateriaalien tuotantoa rakentamalla taivekartonkitehdas Kaskisiin samalle tehdasalueelle, jossa nykyinen kemihierretehdas sijaitsee.
- Hankkeesta on menossa ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jonka osana toteutettiin kysely. Kysely oli avoinna julkisesti vastattavana nettilomakkeena, ja lisäksi annettiin ohjeet pyytää paperilomaketta, mikäli vastaaminen netissä ei onnistunut. Kysely oli avoinna maaliskuusta huhtikuun alkuun 2023. Kyselystä tiedotettiin myös Kaskisten kaupungin sivuilla, eri sosiaalisen median ryhmissä (mm. mökkiläisille), Metsä Groupin hankesivuilla, paikallislehdessä, sekä Kristiinankaupungin nettisivuilla. Kyselystä tiedotettiin sähköpostitse Kaskisten Mökkiläisparlamentille, joka välitti tietoa eteenpäin mökkiläisille ja mahdollisille muille asianosaisille. Kyselystä lähetettiin tiedote postitse postinumeroalueelle 64260 sekä alueen mökkiläisille.
- Kyselyyn saatiin 275 vastausta, joista kolme paperilomakkeella. Nettivastaukset ja paperilomakkeella saadut vastaukset on koottu yhteen. Kaikki kyselyssä käyneet eivät ole vastanneet kaikkiin kysymyksiin, kysymyskohtaiset vastausmäärät näkyvät kuvioissa. Kyselyssä ei kysytty henkilötietoja, ja tulokset on käsitelty luottamuksellisesti ja esitetty niin, että yksittäisiä vastaajia ei pysty tunnistamaan. Luottamuksellisuus tuotiin esiin myös kyselyn tiedotuksessa. Vastaukset on koottu yhteen tähän raporttiin, ja tuloksia hyödynnetään YVA-menettelyssä.
- Kyselyn lisäksi haastateltiin asumisen, virkistykseen ja elinkeinojen teemoihin liittyen seuraavia tahoja:
 - Mökkiläisparlamentti
 - Kaskisten kalastuskilta ja Österbottens Fiskarförbund
 - Veneilijät (Kaskisten navigaatioseura ry)
 - Ympäristöjärjestöt (Suupohjan Ympäristöseura ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri)
 - Kaskisten satama
 - Kaskisten yrittäjät
 - Kaskisten kaupungin elinkeinoasiamies
 - Tekniset johtajat Kaskisista sekä naapurikunnista (Närpiö ja Teuva)
- Haastattelujen tuloksia on tuotu esille tämän kyselyn koonnissa sekä YVA-menettelyssä tarpeellisilta osin.

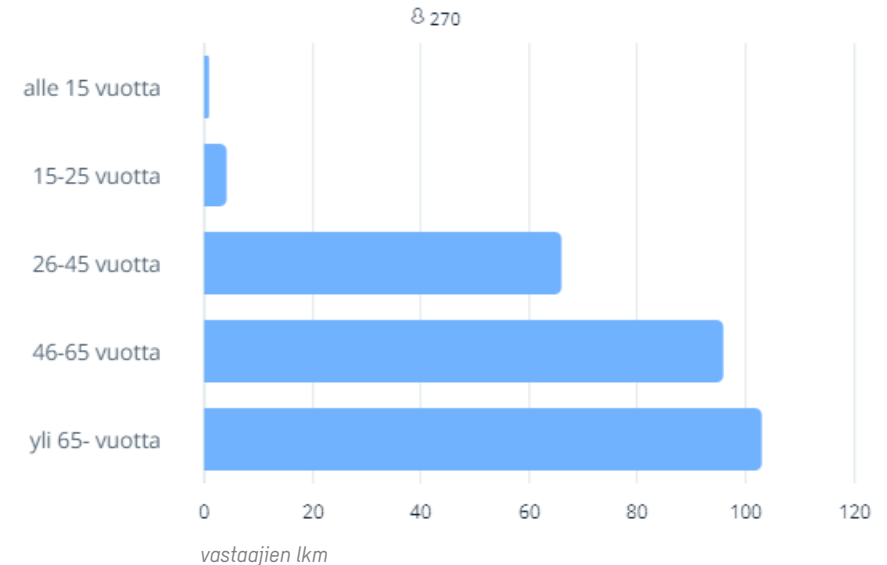
Taustatiedot

- Vastaajilta kysyttiin aluksi taustatietoja.
- Vastanneista 57 % on miehiä, 43 % naisia.
- Vastanneista kaksi ei ole halunnut kertoa sukupuoltaan.
- Vastanneista iso osa on vanhemmista ikäluokista:
 - 38 % vastanneista on yli 65-vuotiaita
 - 36 % 46-64 –vuotiaita
 - 24 % on ikäluokasta 26-45 vuotta
 - 2 % alle 26-vuotiaita
- Vastanneista ainoastaan yksi kertoo olevansa alle 15-vuotias.

Sukupuoli

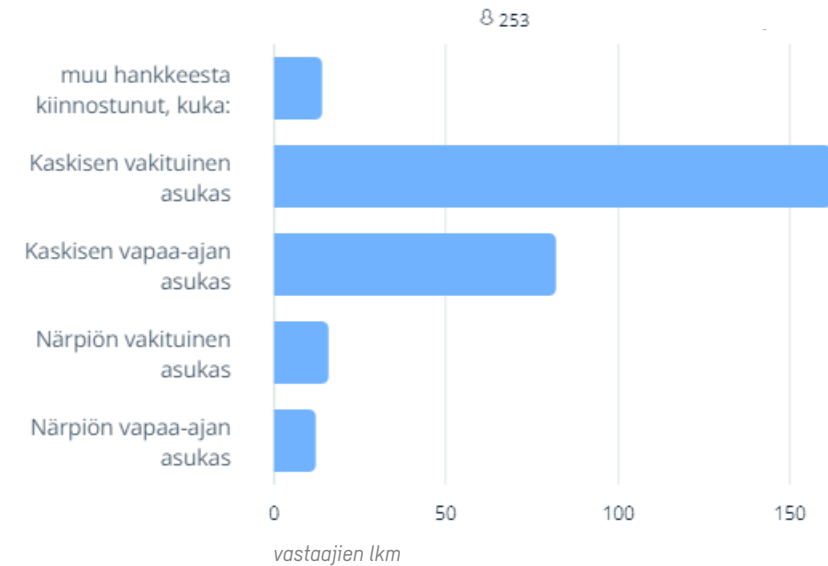
Ikä

Taustatiedot

- Vastaajista iso osa, 64 % kertoo olevansa Kaskisten vakituinen asukas, ja 32 % Kaskisten vapaa-ajanasukas.
- Närpiöstä vastaajia on yhteensä 11 %, 6 % vakituksia asukkaita ja 5 % vapaa-ajanasukkaita.
- Muut hankkeesta kiinnostuneet ovat pääosin Kristiinankaupungista, yksittäiset vastaajat Maalahdesta, vapaa-ajanasukas saaristosta sekä kaksi Kaskisten vakituista asukasta, jotka olivat valinneet tämän vaihtoehdon.
- Lukemissa ovat mukana 23 vastaajaa, jotka kertovat olevansa sekä Kaskisten vakituista että vapaa-ajanasukasta, neljä vastaajaa jotka ovat Närpiön vakituksia asukkaita ja Kaskisten vapaa-ajanasukkaita, kolme vastaajaa jotka ovat Kaskisten vakituksia asukkaita ja Närpiön vapaa-ajanasukkaita sekä kaksi vastaajaa, jotka ovat Kaskisten vapaa-ajanasukkaita muualta.
- Vapaa-ajanasukkaiden kotikunta on yleisesti Vaasa (15 vastaajaa), Teuva (7 vastaajaa), sekä yksittäiset vastaajat Kristiinankaupungista, Helsingistä, Ikaalisista, Jalasjärveltä, Jurvasta, Kauhajoelta, Kempeleestä, Kirkkonummelta, Kokemäeltä, Kurikasta, Lapualta, Lempäälästä, Mustasaaresta, Uudestakaarlepyystä, Porvoosta, Seinäjoelle, Sipoosta, Vantaalta, Turusta ja Äänekoskelta (1-2 vastaajaa kustakin). Lisäksi kaksi vastaajaa on ulkomailta.
- Vastaajien asunnon tai vapaa-ajanasunnon sijaintikysymykseen on tullut hyvin monentasoisia vastauksia tarkasta osoitteesta pelkkään mainintaan ”Kaskinen” tai vastaava.

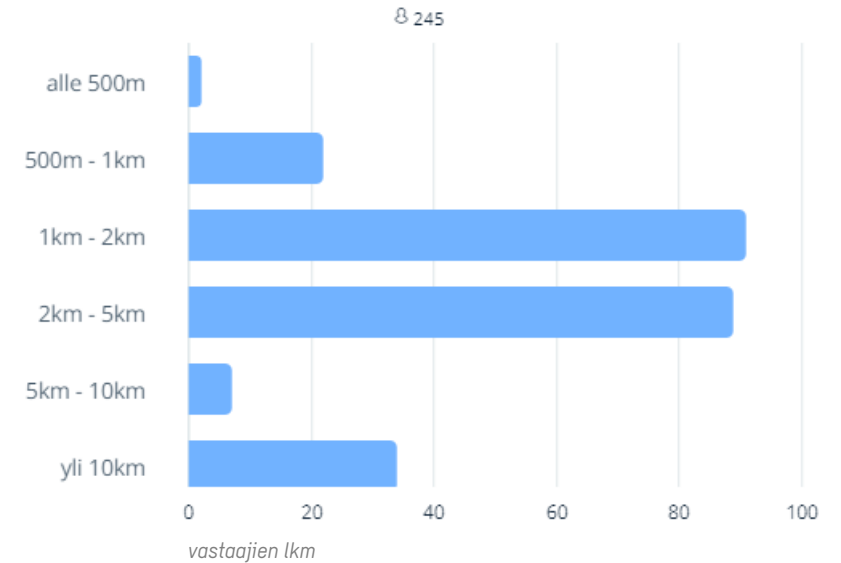
Oletko (voit valita useamman):

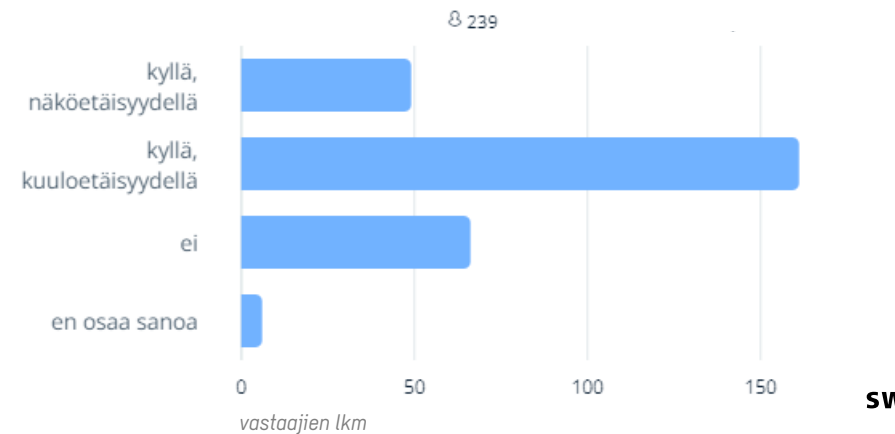
Taustatiedot

- Vastaajista suurin osa asuu 1-5 kilometrin etäisyydellä tehdasalueesta; 37 % vastanneista 1-2 km etäisyydellä, 36 % taas 2-5 km.
- Vastanneista 14 % asuu yli 10 kilometrin etäisyydellä.
- Vastanneista 10 % asuu alle kilometrin etäisyydellä, 9 % vastanneista 0,5-1 km etäisyydellä, 1 % (eli 2 vastaajaa) alle 0,5 km etäisyydellä.
- Vastanneista 3 % kertoo asuvansa 5-10 km etäisyydellä
- Vastanneista 67 % arvioi asuvansa kuuloetäisyydellä tehdasalueesta, 21 % näköetäisyydellä. Kuvioissa ovat mukana ne 41 vastaajaa, jotka arvioivat olevansa sekä näkö- että kuuloetäisyydellä tehdasalueesta.
- Vastanneista 28 % ei arvioi asuvansa näkö- tai kuuloetäisyydellä tehdasalueesta, ja 3 % ei osaa sanoa.

Kuinka kaukana asut Metsä Board Oyj:n tehdasalueesta?

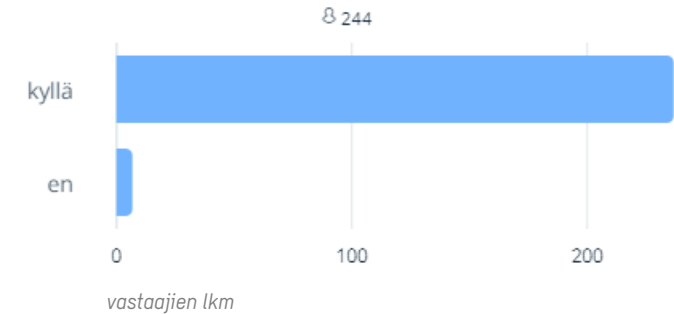
Sijaitseeko tehdasalue näkö- tai kuuloetäisyydellä vakituiselta tai vapaa-ajanasunnoltasi?

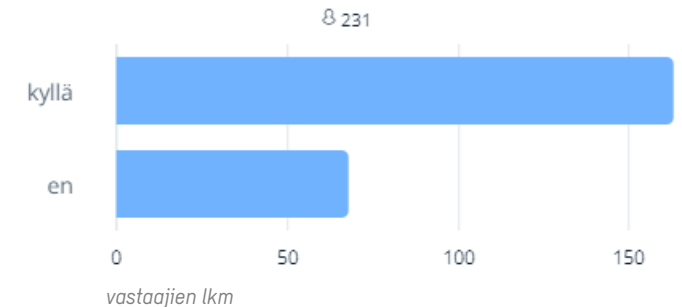
Taustatiedot

- Lopuksi vastaajilta kysyttiin, ovatko he kuulleet hankkeesta ennen kyselyä. Lähes kaikki vastanneet, 97 % on kuullut hankkeesta, vain 3 % (7 vastannutta) ei.
- Vastanneista 71 % arvioi, että he ovat saaneet riittävästi tietoa hankkeesta, mutta 29 % katsoo, että ei ole saanut.
- Vastaajat ovat kuulleet hankkeesta tuttavilta, infotilaisuudesta, sosiaalisesta mediasta (Facebook), eri lehdistä ja uutisista.
- Ne, jotka eivät katso saaneensa riittävästi tietoa hankkeesta, toivovat lisätietoa muun muassa:
 - Ympäristövaikutuksista, erityisesti jätevesistä ja päästöistä vesistöön, vaikutuksista mereen ja vesistön laatuun
 - Talous- ja työllisyysvaikutuksista
 - Ilmastovaikutuksista
 - Vaikutuksista metsiin ja hakkuutarpeisiin / kestävästä metsätaloudesta
 - Liikenteestä / raskaasta liikenteestä
 - Vaikutuksista asukkaille, kaukolämmön ja sähkön tuotannosta
 - Hajuista
 - Melusta
 - Maisemavaikutuksista / näkymisestä
 - Korvauksista ympäristöhaitoista

Oletko kuullut Metsä Board Oyj:n hankkeesta ennen tätä kyselyä

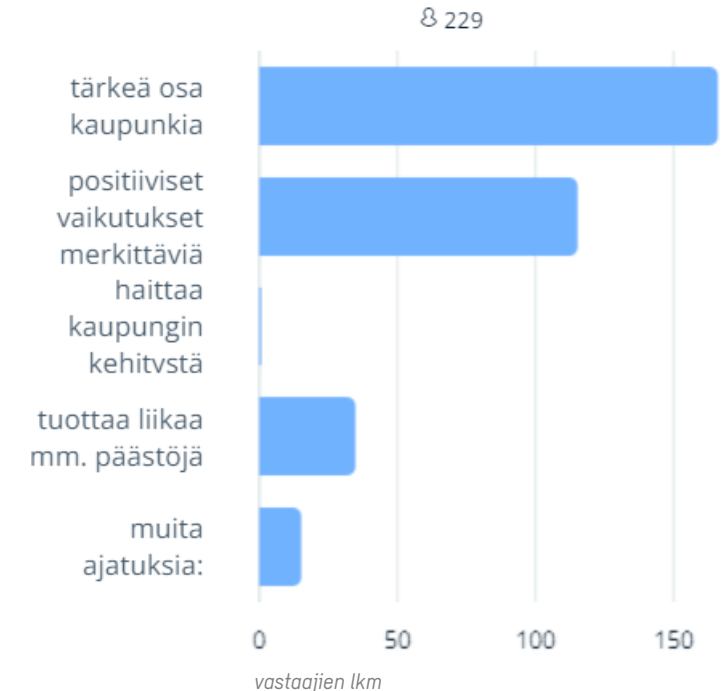
Oletko saanut riittävästi tietoa hankkeesta?

Nykyinen toiminta

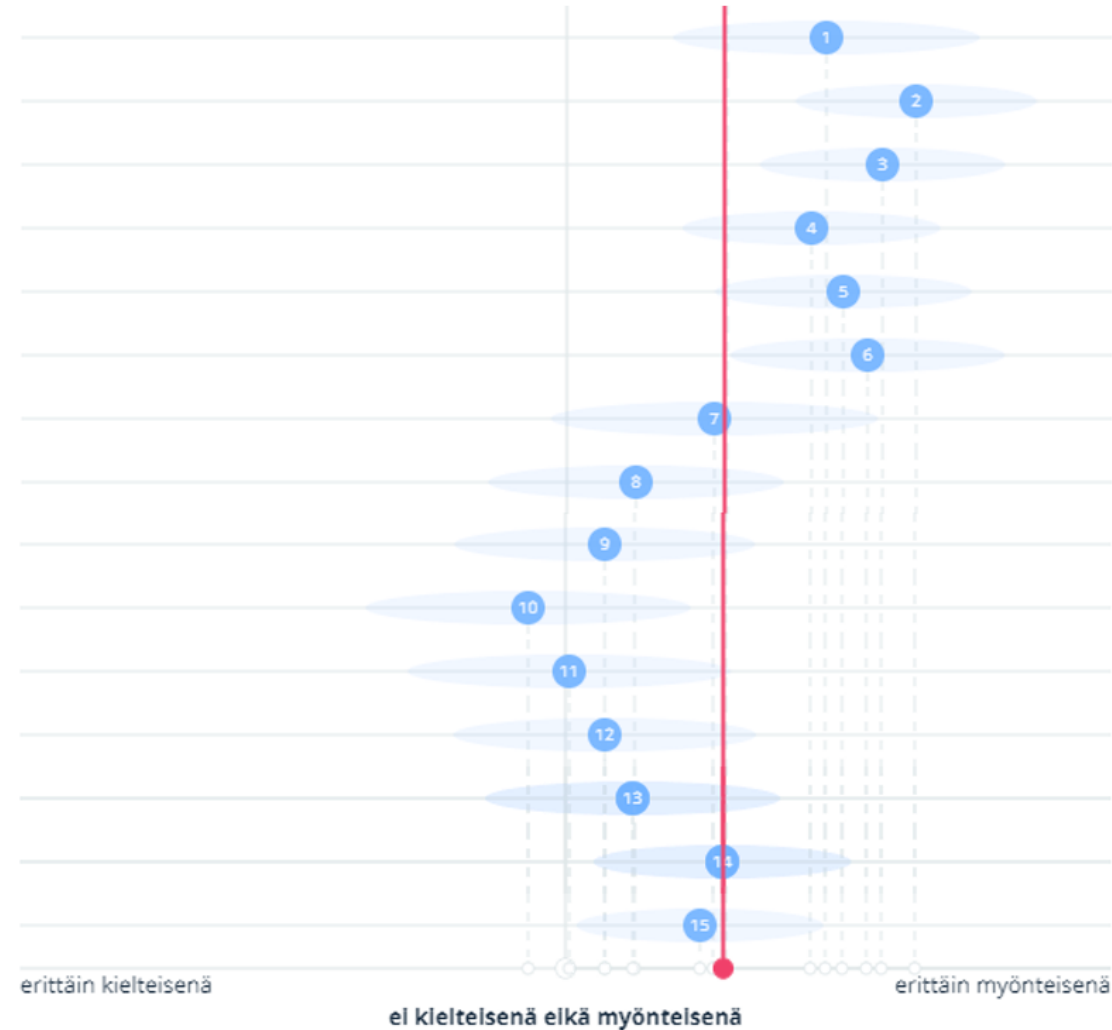
- Vastaajat näkevät Metsä Board Oyj:n nykyisen toiminnan Kaskisissa pääosin myönteisenä. Vastanneista 73 % pitää nykyistä toimintaa tärkeänä osana kaupunkia, ja puolet (50 %) positiivisia vaikutuksia merkittävänä.
- Vastanneista 15 % katsoo, että nykyinen toiminta tuottaa liikaa mm. päästöjä, ja yksi vastaaja katsoo, että nykyinen toiminta haittaa kaupungin kehitystä.
- Vaihtoehtoista pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon, ja kuviossa ovat mukana kaikki vastaukset.
- Muita ajatuksia vaikutuksista:
 - Nykyinen toiminta säteilee hyvinvointia laajalle
 - Positiivinen asia kaikin puolin
 - Tärkeä kaupunkilaisille, hyvä työnantaja
 - Riitauttaa pienen kaupungin ihmisiä
 - Purkupuutkea pitäisi jatkaa pitkälle avomerelle saakka, putkesta haittaa mökkien rannoille Silvan ja Tallvarpenin alueilla
 - Vaikutus vesistöille, mainittu erikseen mm. kapeiden ja matalien lahtialueiden rehevöitymiseen
 - Hajut, melu ja näkyvyys haittaavat vapaa-ajanasutusta
 - Hiilineutralius tulee olla tavoitteena lyhyellä aikavälillä

Miten olet kokenut Metsä Board Oyj:n nykyisen toiminnan Kaskisissa?

Nykyinen toiminta

- Vastaajat kokevat nykyisen toiminnan vaikutukset pääosin positiivisina. Vain vaikutukset vesistöjen tilaan nähdään keskimäärin hieman kielteisinä.
- Erityisesti vaikutukset Kaskisten elinympäristöön pääosa vastaajista näkee joko myönteisinä tai erityisen myönteisinä.
- Väitteissä vaikutuksista oman elämän laatuun, äänimaisemaan (meluvaikutukset), vesistöjen tilaan, hajuihin, ilmanlaatuun, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön, maisemiin, liikenneyhteyksiin ja liikenteen toimivuuteen yleisin vastaus on ”ei kielteisenä eikä myönteisenä”.
- Kaikissa väitteissä on valittu kaikkia vaihtoehtoja, eli myös vaihtoehtoa ”erittäin kielteisenä”.

Miten koet Metsä Board Oyj:n kemihierretehtaan (BCTMP) nykyisen toiminnan vaikutukset

1. Kaskisten viihtyisyyteen? (n=210)
2. Kaskisten elinvoimaisuuteen? (n=215)
3. Kaskisten työllisyyteen? (n=210)
4. Kaskisten palveluihin? (n=208)
5. Kaskisten muihin elinkeinoihin? (n=206)
6. Kaskisten imagoon? (n=214)
7. oman elämäsi laatuun? (n=201)
8. Kaskisten äänimaisemaan (meluvaikutukset)? (n=203)
9. Kaskisten hajuihin? (n=199)
10. vesistöjen tilaan? (n=202)
11. luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin? (n=201)
12. ilmanlaatuun? (n=192)
13. maisemiin? (n=191)
14. liikenneyhteyksiin? (n=200)
15. liikenteen toimivuuteen? (n=187)

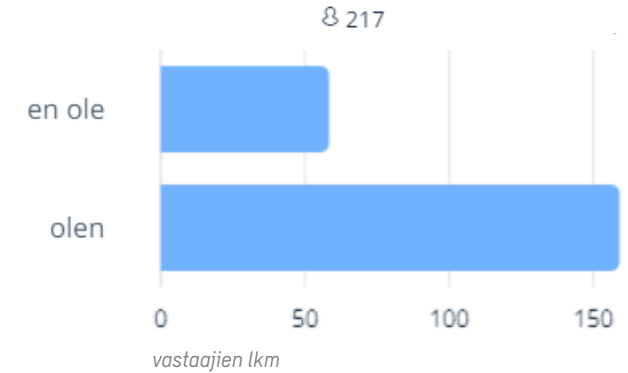
Nykyinen toiminta

- Vastajaat pystyivät myös kertomaan muita vaikutuksia, joita he ovat kokeneet Metsä Board Oyj:n kemihierretehtaan nykyisen toiminnan myötä. Seuraavia vaikutuksia on nostettu esille:
 - Useita mainintoja pelkistä positiivisista / myönteisistä vaikutuksista, mm. Kaskinen pysynyt itsenäisenä kaupunkina, ilman teollisuutta kaupungilla ei suuria selviytymismahdollisuuksia / pelastaa kuolevan kaupungin, antaa toivoa ja sitä kautta vaikuttaa hyvinvointiin
 - Verotulot kaupungille, vaikutukset työllisyyteen, toisaalta mainittu, että tehtaan työntekijöistä usea muualta kuin Kaskisista
 - Tehdas sijaitsee kaupungin laidalla, omalla suojaisella paikallaan
 - Satama on aktiivinen ja sitä kehitetään
 - Sataman melu häiritsevää
 - Junaradan jatko on todennäköisempää tehtaan myötä
 - Vierailevat työntekijät tuovat yrityksiin asiakkaita
 - Veden laatu huono, meriveden ravinnekuorma ja muut päästöt meriveteen, vaikutukset kalastoon
 - Veden laatu heikentynyt viime vuosina, sinilevää ja limaa enemmän kuin aiemmin
 - Kalastus heikentynyt voimakkaasti Talvarppenilla ja siitä etelään
 - Purkupuutki olisi pitänyt rakentaa kauemmas
 - Tehtaalla puhdistetaan Närpiön ja Teuvan jätevedet, mikä hyvä asia
 - Hajuhaitat, kun tuulensuunta oikea
 - Äänet kuuluvat välillä selkeästi, mutta on osa Kaskisten kaupunkia
 - Meluhaitat ja näkyvyys, erityisesti nostettu esille vapaa-ajanasukkaiden näkökulma, joille häiritseviä
 - Raskas liikenne
 - Valtatien 67 ja rautatien kunnostamista tarvittaisiin, liikenne kuluttaa tiestöä
 - Tehdas voisi olla enemmän mukana kaupungin viihtyisyyden kehittämisessä
 - *Miten tehtaalle pääsee töihin?*

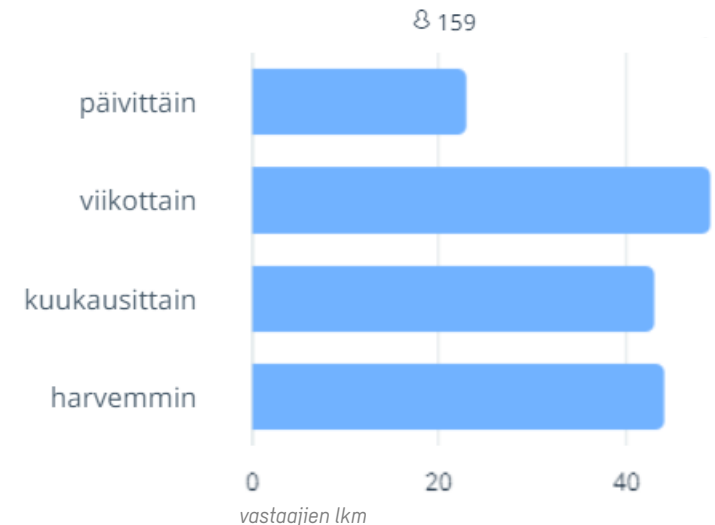
Suunniteltu uusi toiminta

- Vastanneista noin kolme neljästä (73 %) on käyttänyt tehdasalueen lähialueita tai vesistöjä virkistykseen tai muuhun vastaavaan.
- Niiltä vastanneilta, jotka käyttävät lähialueita, kysyttiin lisäksi kuinka usein he liikkuvat alueella. Vastanneista 15 % liikkuu alueella päivittäin, 31 % viikottain, 27 % kuukausittain ja 28 % harvemmin.
- Niiltä vastanneilta, jotka käyttävät lähialueita, kysyttiin myös, mitä alueita he käyttävät ja mihin tarkoituksiin. Vastanneet käyttävät:
 - Vesialueita ja saaristoa, esim. Silvaa ja sen vesistöä, Pukkisaarta ja sen vesistöä, Sälgrundia
 - Närpiönjokea
 - Pumppulampea, Hemträskiä
 - Lammenmajan ulkoilureittejä
 - Ådskärin metsää, tehtaan ympärillä olevia metsiä (Bockholm, Kotilampi)
 - Kruunutilantien seudun metsäpolkuja
 - Lipinokkaa
- Alueita käytetään:
 - Veneilyyn, melomiseen, uintiin, kalastukseen, surffaukseen
 - Mökkeilyyn
 - Ulkoiluun, retkeilyyn, lenkkeilyyn, pyöräilyyn, hiihtoon, luisteluun
 - Marjastukseen ja sienestykseen
 - Metsästyksen
 - Lintubongaukseen, luonnon tutkimiseen, geokätköilyyn

Oletko käyttänyt Metsä Board Oyj:n tehdasalueen lähialueita tai vesistöjä virkistykseen tms.?

Kuinka usein liikut alueella

Suunniteltu uusi toiminta

- Vastanneet arvioivat Metsä Board Oyj:n kartonkitekhtaan merkittäväksi lisäksi alueen elinkeinoille ja elinvoimaisuudelle sekä uusien tuotteiden kehittämisen kannalta. Yli puolet vastanneista on molemmissa väitteissä täysin samaa mieltä, toki muitakin näkemyksiä on.
- Noin kolme neljästä vastanneesta (74 %) on täysin samaa mieltä ja 8 % samaa mieltä väitteestä, että Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitechdasalue tulee toteuttaa. Lisäksi vastanneista 61 % on täysin samaa mieltä ja 17 % samaa mieltä siitä, että hankevastaava pystyy toteuttamaan hankkeen onnistuneesti ja vastuullisesti. Vastakkaisiakin näkemyksiä on.
- Vastanneista 67 % on täysin samaa tai samaa mieltä siitä, että he tietävät, mistä saavat lisää tietoa tehdashankkeesta. Kuitenkin 13 % on täysin eri tai eri mieltä, eli lisätietoakin tarvitaan.

Suunniteltu uusi toiminta

Arvioi väitettä:

1. Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitechdas on merkittävä lisä alueen elinkeinoille ja elinvoimaisuudelle (n=212)
2. Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitechdas on merkittävä uusien tuotteiden kehittämisen kannalta (n=208)
3. Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitechdasalue tulee toteuttaa (n=213)
4. Hankevastaava Metsä Board Oyj pystyy toteuttamaan hankkeen onnistuneesti ja vastuullisesti (n=211)
5. tiedän mistä saan lisää tietoa kartonkitechdashankkeesta (n=203)

Vaikutusten arviointi

- Vastaajat näkevät hankkeen vaikutukset isolta osin positiivisena, mutta vastakkaisiakin mielipiteitä löytyy. Väitteissä vaikutuksista asuin ympäristön viihtyisyyteen ja lähialueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin eniten on valittu vaihtoehtoa ”erittäin myönteisesti”, mutta yhtä usea on valinnut vaihtoehdon ”ei kielteisesti eikä myönteisesti”.
- Yleisin vastaus on ”ei kielteisesti eikä myönteisesti” väitteissä vaikutuksista äänimaisemaan (41 % vastanneista) ja hajuihin (53 %) sekä vesistöjen tilaan (39 %), lähialueiden luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön (42 %), ilmanlaatuun (51 %) ja maisemiin (50 %).
- Yleisin vastaus on ”ei kielteisesti eikä myönteisesti” myös väitteissä omaan toimeentuloon (49 % vastanneista) sekä liikenneturvallisuuteen ja liikenteen toimivuuteen (noin kolmannes vastanneista)
- Lähialueiden kiinteistöjen tai asuntojen arvoon hankkeen odottaa vaikuttavan myönteisesti 79 % vastanneista (valinneet vaihtoehdon myönteisesti tai erittäin myönteisesti).

Vaikutusten arviointi

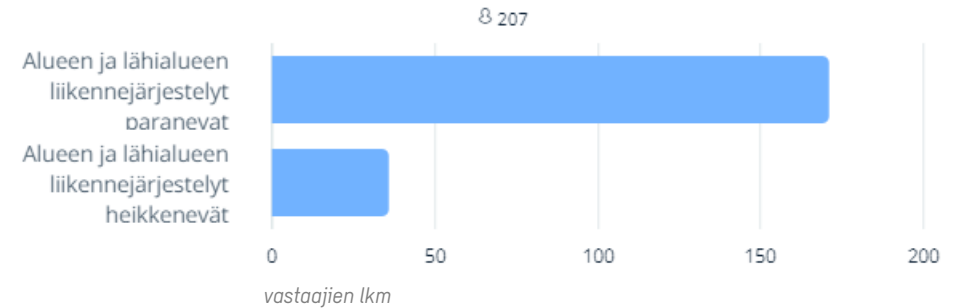
Kuinka Metsä Board Oyj:n kartonkitehdashanke vaikuttaa mielestäsi

1. oman elämäsi laatuun? (n=206)
2. asuin ympäristösi / vapaa-ajan asuin ympäristösi viihtyisyyteen? (n=198)
3. lähialueiden asumismahdollisuuksiin (vakituinen ja vapaa-ajan asuminen)? (n=206)
4. lähialueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin? (n=201)
5. lähialueiden äänimaisemaan (meluisuus/rauhallisuus)? (n=193)
6. lähialueiden hajuihin (verrattuna nykyiseen)? (n=192)
7. vesistöjen tilaan? (n=195)
8. lähialueiden luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön? (n=194)
9. ilmanlaatuun? (n=193)
10. maisemiin? (n=194)
11. omaan toimeentuloosi? (n=187)
12. lähialueiden kiinteistöjen tai asuntojen arvoon? (n=208)
13. liikenneturvallisuuteen? (n=192)
14. liikenteen toimivuuteen? (n=189)

Vaikutusten arviointi

- Vastaajista iso osa, 83 % olettaa alueen ja lähialueen liikennejärjestelyjen paranevan kartonkitechdashankkeen myötä. Infrastruktuurin kehitys katsotaan useassa vastauksessa välttämättömäksi hankkeen toteutuessa. Kommenteissa on nostettu esiin:
 - Teiden kunto ja turvallisuus tulee saada paremmaksi (erityisesti mainittu kantatie 67, myös muun tieverkon kunnostuksia ja uudistuksia nostettu esille); kaikkia kuljetuksia ei kuitenkaan voida tehdä tieverkkoa pitkin, vaan myös rautatiekuljetukset tulee saada toimimaan
 - Liittymien ja risteysten toimivuuden ja sujuvuuden parantamista odotetaan myös, kevyenliikenteen yhteyksien parantamista toivotaan myös
 - Rautatien parannus ja mahdollisesti myös henkilöjunaliikennettä, myös uusia yhteystarpeita ja -mahdollisuuksia esitetty
 - Puomit ja valot junaraiteille mainittu myös, samoin rataosuuden sähköistys
 - Osa katsoo, että tehtaan liikenne tulisi saada pääosin rautatielle ja merikuljetuksiin
 - Toivotaan / odotetaan lisää bussivuoroja tai muuta julkista liikennettä
 - Sataman kehitys mahdollistuu

Millaisia liikennevaikutuksia ajattelet kartonkitechdashankkeella olevan?

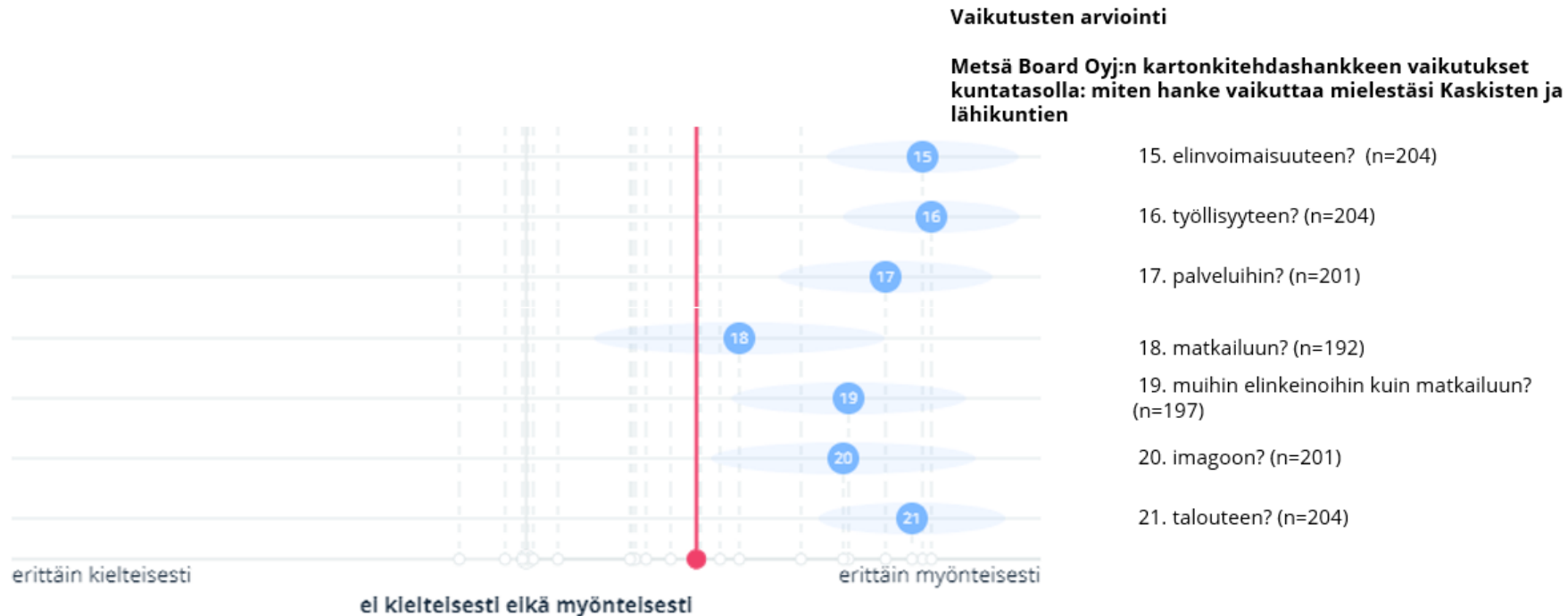
- Vastanneet, jotka odottavat alueen ja lähialueen liikennejärjestelyiden heikkenevän, ovat kommentoineet seuraavaa:
 - Raskas liikenne lisääntyy
 - Liikenne vilkastuu yleisestikin ja turvallisuus heikkenee, ruuhkautumista
 - Tiestön kunto heikkenee edelleen
 - Kevyenliikenteen riskit, koska kevyenliikenteen väyliä ei ole kaikilla teillä
 - Liikennemelu kasvaa
 - Rautatieliikenne ja sen aiheuttama melu kasvaa, onnettomuusriski ylityskohdissa/tasoristeyksissä autoliikenteen kanssa
 - Rautatieliikenne katkoo muuta liikennettä
 - Viihtyisyys heikkenee lisääntyneen liikenteen ja sen vaikutusten vuoksi

Vaikutusten arviointi

- Vastaajat pystyivät myös kertomaan, onko muita liikennevaikutuksia, jotka tulisi huomioida hankkeen suunnittelussa:
 - Kaupungin läpi menevät raskaan liikenteen osalle toivotaan turvallisuuden parannuksia (mainittu esim. ylinopeudet, väistämisvelvollisuuksien huomiotta jättäminen raskaan liikenteen osalta)
 - Eritasoliittymä tai muita turvallisuutta lisääviä ratkaisuja esim. kantatien ja keskustan risteykseen, liittymien laajennuksia toivotaan yleisesti ja esim. tehtaalle menevälle tielle
 - Tiestön parantamista, mainittu yleisesti kantatie 67, mutta myös valtatie 8, myös ylläpidon tason parantamista toivotaan
 - Lisääntyvän liikenteen myötä varoitukset eläimistä (mainittu peurat ja kauriit), rekoille pysäköinti- ja lepopaikat
 - Kevyenliikenteenväyliä lisää liikenneturvallisuuden parantamiseksi
 - Julkisen liikenteen kehittäminen mm. naapurikuntiin
 - Junaradalle vähintään puomit ja mielellään myös valo-ohjaus, muutamia esityksiä radan linjauksen muuttamisesta
 - Toivotaan kuljetuksia rautateille maanteiden sijaan
 - Henkilökuljetusten mahdollisuus rautatiellä arvioitava
 - Liikenne syväsatamaan, väylän parannus (syvemmäksi), lisää laituripaikkoja
 - Sataman melu
 - Veneilyn sujuvuus tulee taata
 - Suljettu vesikierto tehtaalle, tai riittävä puhdistus

Vaikutusten arviointi

- Vastanneet arvioivat vaikutukset Kaskisille ja lähikunnille pääosin myönteisiksi. Kaikissa väittämässä yleisin vastaus on ”erittäin myönteisesti”. Väitteessä vaikutuksista matkailuun vajaa kolmannes (30 %) on valinnut vaihtoehdon ”ei kielteisesti eikä myönteisesti”, mutta tässäkin yleisin vastaus on ”erittäin myönteisesti”, jonka on valinnut 38 % vastanneista.
- Kaikissa väittämässä on valittu kaikkia vaihtoehtoja, eli vastakkaisiakin näkemyksiä on.

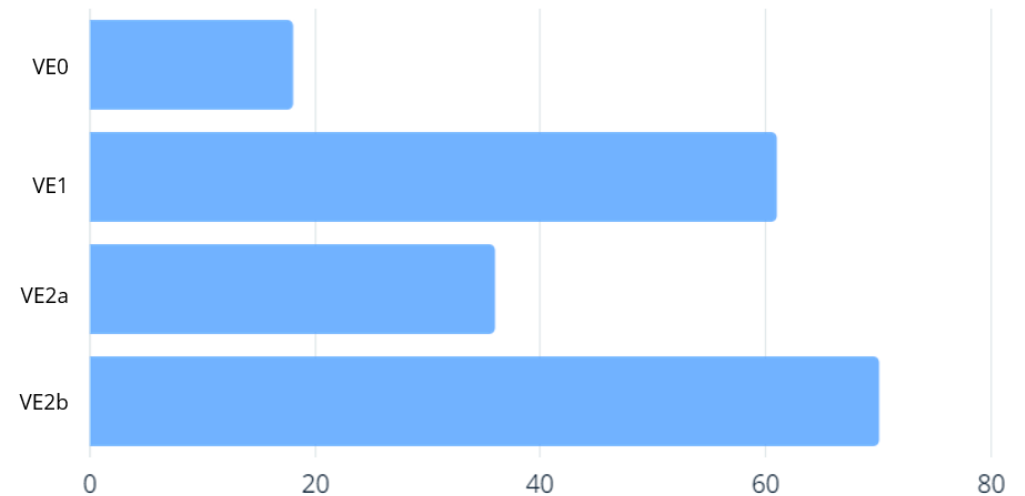
Vaikutusten arviointi

- Vastaajat pystyivät myös kertomaan, onko joitain muita vaikutuksia, joita he arvelevat kartonkitehdashankkeella olevan:
 - Merkittävä vientihanke
 - Aluepoliittisesti tärkeä
 - Mahdollistaa muutakin teollisuutta alueelle, uuden tuotannon kehittäminen, työllisyys- ja talousvaikutukset
 - Jalostusasteen nostaminen merkittävä näkökulma, myös vihreän siirtymän näkökulmasta (ei ”savupiipputeollisuutta”)
 - Kaukolämmön saatavuus
 - Liikenneyhteyksien parantaminen tärkeää, rautatieverkoston laajentamista rannikolle tarvitaan laajemminkin, satama kehittyy
 - Henkilöliikenteen saaminen rautatielle
 - Lisää elinvoimaa ja alueen tulevaisuudennäkymiä, parantaa imagoa
 - Yhteisvaikutukset ja yhteistyömahdollisuudet lähikuntien hankkeiden kanssa huomioitava: energiantuotanto, Kristiinankaupungin metaanintuotanto (esim. hiilidioksidi kartonkitehtaalta metaaninvalmistusprosessiin, jolloin hiilidioksidintuotto vähenisi)
 - Jätevesien lasku huolettaa; jos jätevedet johdetaan jatkossa kauemmas, paranisi veden laatu lähempänä rantaa ja saaria
 - Melun ja pölyn hallinta tärkeää (erityisesti rakennusvaiheessa), lupamääräykset päästöistä, yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa huomioitava
 - Kalastuselinkeino heikentyy
 - Ympäristövaikutukset voivat vaikuttaa mm. vapaa-ajanviettäjiin, millä taas voi olla vaikutusta kaupungin elinvoimaisuudelle
 - Puun tarve; vaikutus maamme ilmastotavoitteisiin ja vaarantaako luonnon monimuotoisuuden
 - Globaalit ilmastovaikutukset huomioimatta kyselyssä, hiilineutraliuspyrkimys tulee huomioida hankkeessa
 - Yleisesti kulutuksen vähentämisen tulisi olla tavoitteena ja luontoarvojen tärkeimpinä; vastaaja vastustaa tehdashanketta tämän vuoksi
 - Hanketoteutuksen yhteydessä tulisi muistaa avoimuus ja vuorovaikutuksen tärkeys

Ympäristövaikutusten arvioinnissa esitetyt vaihtoehdot

- Vastanneista 10 % kannattaa vaihtoehtoa 0 eli nollavaihtoehtoa, hanketta ei toteuteta ja toiminta jatkuu kuten nykyisin. Toisin sanoen 90 % kannattaa hankkeen toteuttamista.
- Vaihtoehdoista eniten kannatusta saa VE2b, jossa jäteveden purkupiste on kauempana kuin vaihtoehdossa 2a. Vastanneista 38 % kannatti tätä vaihtoehtoa.
- Seuraavaksi eniten kannatusta sai VE1, jota kannatti 33 % vastanneista. Tässä vaihtoehdossa alueelle tulee myös arkittamo.
- Vastanneista viidennes (20 %) kannatti vaihtoehtoa 2a, jossa jätevesien purkupiste tulee lähemmäs kuin vaihtoehdossa 2b.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) arvioidaan kolmea eri vaihtoehtoa. Mitä vaihtoehtoa kannatat?

Ympäristövaikutusten arvioinnissa esitetyt vaihtoehdot

- Vastanneet pystyivät vielä perustelemaan kannattamaansa vaihtoehtoa. Yleisenä kommenttina muutama vastaaja on tuonut esille, että ennen vaihtoehtojen arviointia tulee saada lisää tietoa vaikutuksista. Yksi vastaaja katsoo, että asukkailla/tavallisilla kansalaisilla ei ole mahdollisuuksia ottaa kantaa asiaan. Yksi vastaaja haluaisi Kaskisista kalastajakylän ilman tehdasta.

VE0 valinneeet, perusteluja:

- Liian suuri ympäristökuormitus
- Nykyiselläänkin liikaa melua ja hajua
- Nykyiselläänkin jätevesi kuormittaa vesistöä, mikäli puhdistusta ei saada kuntoon, ei tule rakentaa uutta
- Tehdas vaarantaa Suomen ilmastotavoitteet ja biologisen monimuotoisuuden

VE1 valinneeet, perusteluja:

- *"mitä enemmän häärätään, sen parempi"*
- Arkittamo monipuolistaa teollisuuden rakennetta ja nostaa jalostusastetta
- Puumäärän käyttö/puuvirta pienempi
- Työllistää enemmän
- Pienempi vaikutus ympäristölle
- Vaihtoehto olisi tarvinnut purkupuutkitiedon

VE2a valinneeet, perusteluja:

- Jos toteutetaan, mahdollisimman laajana hyvä
- Merkitystä alueen elinvoimalle
- Purkupuutken paikka parempi vallitsevien tuulten näkökulmasta
- Purkupuutken yleisötilaisuuden keskustelujen mukaisesti syväsatamaan pitämään satama-allas sulana ja helpottamassa näytteenottoa ja seurantaa
- Kasvattaa sataman toimintaa
- Tuottaa myös lämpöä ja sähköä
- Ympäristövaikutuksia ei saisi kasvattaa

VE2b valinneeet, perusteluja:

- Jätevesipuutken mahdollisimman kauas, esitetty myös että vielä kauemmas ulkomerelle
- Purkupuutken paikka siellä, missä on riittävästi virtausta ja välttävä syvyys
- Purkupuutken sijainti vaikuttaa mökkikiinteistöjen arvon säilymiseen
- "enemmän on enemmän"
- Oma voimalaitos
- Kaukolämmön saanti ja varmuus
- Satamatoiminnot vilkastuisivat
- Mahdollisimman tehokas tehdas tietää pysyvyyttä paikkakunnalla
- Työllisyysvaikutukset
- Tähän myös arkittamo?

Muu palaute

Lopuksi vastanneet pystyivät jättämään muuta suunniteltuun kartonkitehdashankkeeseen liittyvää palautetta. Esimerkkejä palautteesta:

- Paljon hyviä asioita, pääasiallinen huolenaihe alueen vesien tila ja jätevedet, myös muut päästöt huolettavat osaa vastanneista
- Alueella totuttu teolliseen toimintaan, mutta meren tilaa pidetään jo nyt huonona, minkä vuoksi vaikutukset huolettavat
- Avointa vuorovaikutusta ja tiedotusta tarvitaan hankkeesta
- Ympäristöasiat ja –vaikutukset mietityttävät, yhden kommentin mukaan *”tehtaasta tulisi tehdä kunnianhimoisesti ympäristöystävällinen”*
- *” Kunhan asuntoja asukkaineen saadaan lisää ja veronmaksajia meille Kaskisiin eikä vain työpaikkoja jaeta muualla asuville.”*
- Yhden vastanneen mukaan kaupunki ei saisi profiloitua vain kartongin kautta

Huomioita vastauksista

Seuraavassa huomioita taustamuuttujien mukaisista eroista aiemmilla sivuilla esitettyihin keskimääräisiin vastauksiin:

- Vastanneista Kaskisten vakituiset asukkaat näkevät nykyisen toiminnan vaikutukset myönteisinä, kun taas vapaa-ajanasukkaat ja Närpiöstä olevat vastaajat kokevat tietyt vaikutukset kielteisinä (vaikutukset äänimaisemaan, hajuihin, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin, ilmanlaatuun ja maisemiin). Närpiön vakituisia tai vapaa-ajanvastaajia on ainoastaan 27, mikä voi näkyä tuloksessa. Vastanneista Kaskisten vakituiset asukkaat pitävät hanketta keskimäärin myönteisempänä, samoin hankkeen vaikutuksia keskimäärin myönteisinä. Vastanneista Kaskisten vapaa-ajanasukkaat näkevät useat vaikutuksista kielteisinä (vaikutukset vapaa-ajanympäristöön, lähialueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin, äänimaisemaan, hajuihin, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin, ilmanlaatuun, maisemiin, liikenneturvallisuuteen sekä liikenteen toimivuuteen). Närpiön vastanneet näkevät myös useat vaikutukset negatiivisina ja heistä vajaa kolmannes kannattaa vaihtoehtoa 0 (hanketta ei toteuteta), mutta näitä vastaajia on suhteellisen vähän.
- Verrattuna muihin ikäryhmästä 46-64 –vuotiaat vastanneet kokevat vaikutukset äänimaisemaan, hajuihin, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin, ilmanlaatuun ja maisemaan keskimäärin kielteisinä, ja he odottavat myös hankkeen vaikutusten olevan näiltä osin negatiivisia. Tämän ikäryhmän vastanneet suhtautuvat myös hanketoimijaan ja hankkeen toteuttamiseen hieman muita ikäryhmiä varautuneemmin, ja ikäryhmästä suhteellisesti suurempi osuus kannattaa vaihtoehtoa 0 kuin muista ikäryhmistä.
- Verrattuna muihin hankealueen lähialueella (1-2 kilometrin etäisyydellä) asuvat vastanneet kokevat vaikutukset vesistöjen tilaan sekä luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin keskimäärin kielteisinä, ja odottavat keskimäärin hankkeen vaikutusten näiden sekä vaikutusten äänimaisemaan, hajuihin ja ilmanlaatuun olevan negatiivisia. Kauempana (yli 5 kilometrin etäisyydellä) asuvat vastanneet kokevat vaikutukset hajuihin, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin sekä ilmanlaatuun keskimäärin kielteisinä, samoin he odottavat hankkeen vaikutusten olevan näiltä osin negatiivisia, ja lisäksi he odottavat vaikutukset äänimaisemaan keskimäärin negatiivisiksi. Tästä joukosta vastanneista suhteellisesti hieman suurempi osuus kannattaa vaihtoehtoa 0 verrattuna muihin. Alle kilometrin etäisyydellä asuvista iso osa (44 %) kannattaa vaihtoehtoa 1, mutta näitä vastaajia on ainoastaan 24, mikä voi näkyä tuloksessa.
- Verrattuna muihin ne vastaajat, jotka kertovat asuvansa näköetäisyydellä tehdasalueesta, kokevat nykyisen toiminnan vaikutukset äänimaisemaan, hajuihin, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin, ilmanlaatuun sekä maisemiin keskimäärin kielteisinä, ja odottavat vaikutukset omaan asuin- tai vapaa-ajanympäristöön, lähialueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin, äänimaisemaan, hajuihin, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön, ilmanlaatuun ja maisemiin negatiivisiksi. Myös ne, jotka kertovat asuvansa kuuloetäisyydellä, arvioivat hankkeen vaikutukset äänimaisemaan, vesistöjen tilaan, luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön sekä ilmanlaatuun negatiivisina. Niistä vastaajista, jotka kertovat asuvansa näköetäisyydellä tehdasalueesta, hieman suurempi osuus kannattaa vaihtoehtoa 0 verrattuna muihin.

Lopuksi

- Vanhimmat ikäluokat vastasivat kyselyyn aktiivisimmin. Haastattelujen tulokset tukevat kyselyn tuloksia. Tämä on hyvä huomioida tulosten analysoinnissa ja hyödyntämisessä.
- Vastanneista iso osa on Kaskisissa vakituisesti asuvia tai vapaa-ajanasukkaita, asuinpaikka on kohtalaisen lähellä hankealuetta (alle 5 km) ja moni arvioi asuvansa kuuloetäisyydellä hankkeesta (näköetäisyys on noin viidenneksellä); vastaajat ovat hyvin tietoisia hankealueesta ja nykytilanteesta sekä asuvat (tai viettävät vapaa-aikaa) hankkeen keskeisellä vaikutusalueella.
- Hanke on hyvin tiedossa alueella, sillä lähes kaikki vastanneet ovat kuulleet hankkeesta ennen kyselyä ja sen tiedotusta.
- Metsä Board Oyj:n nykyinen toiminta näyttäytyy pääosin myönteisenä (sekä kyselyssä että haastatteluissa), mutta myös negatiivisia vaikutuksia (päästöjä) ja näkemyksiä on.
- Eniten ongelmia on vastausten perusteella **vesistö**päästöissä, ja hankkeen odotetuissa vaikutuksissakin korostuvat vesistövaikutukset sekä purkupuutken sijainnin vaikutukset (sekä kyselyn että haastattelujen perusteella). Tämä näkyy myös vaihtoehtojen arvioinnissa, mutta toisaalta myös luottamusta ympäristöasioiden huomiointiin ja mm. lupaehtoihin.
- Tehdasaluetta pidetään tärkeänä elinvoimaisuuden näkökulmasta useassa vastauksessa, ja toiminta vaikuttaa mm. sataman kehitysmahdollisuuksiin sekä kaupungin liikenneyhteyksiin, esille tuotu myös esim. aiheutuvaa melua ja liikennettä, mikä vaikuttaa mm. vapaa-ajanasutukseen.
- Hankkeen toteuttamista kannattaa iso osa vastanneista, mutta vastakkaisiakin mielipiteitä löytyy. Esimerkiksi puun saatavuudesta on esitetty huolia, tämä vaikuttaa myös Suomen ilmastotavoitteisiin.
- Hankkeen myötä odotetaan myönteisiä vaikutuksia alueen elinvoimaisuudelle ja tätä myöten katsotaan kaupungin positiivisen kehityksen olevan mahdollista. Esimerkiksi kiinteistöjen ja asuntojen arvoon odotetaan myönteisiä vaikutuksia. Liikenteen osalta hankkeen myötä odotetaan tiestön ja tiejärjestelyjen parantamista sekä rautatien kunnostamista ja turvallisuuden parantamista, lisäksi on mainittu mm. padon toimivuuden varmistamisen tärkeys jatkossa. Kevyenliikenteen yhteyksien kehittämisen tarpeet nousevat myös esille.
- Osa vastaajista näkee jopa henkilöjunaliikenteen mahdollisuudet kehittämisen myötä, useampi vastaaja sekä haastateltu yleisesti julkisen liikenteen kehittämisen mahdollisuudet. Myös sataman kehittämisen mahdollisuudet paranevat hankkeen myötä.
- Usea vastannut ja haastateltu pitää jalostusasteen nostamista tärkeänä.
- Hanke vaatii kaupungilta sekä lisäksi naapurikunnilta varautumista asumisen, teollisuuden ja palvelujen näkökulmasta (tonttien ja tilojen riittävyys, huomioiden myös muut lähialueiden hankkeet). Yhteistyötä tarvitaan hankkeen tarpeisiin sekä muiden lähialueiden suurten hankkeiden tarpeisiin vastaamiseksi (mm. asumismahdollisuudet, palvelut). Lisäksi tarvitaan yhteistyötä oppilaitosten kanssa hankkeen toteutuessa. Hanke piristää myös muuta elinkeinoelämää (suoraan ja välillisesti) sekä yleinen elinvoiman lisääntyminen tuo omat vaikutuksensa Kaskisiin ja laajemmaltikin.

Kaskisten kartonkitehdas, Metsä Board Oyj

Tiedote ja kysely

Kaskisten kaupungissa sijaitseva Metsä Board Oyj:n tehdas valmistaa tällä hetkellä BCTMP:tä eli valkaistua kemihierrettä, jota käytetään kartonginvalmistuksessa yhtiön muilla tehtailla.

Metsä Board Oyj on käynnistänyt esiselvityshankkeen, jonka tavoitteena on kasvattaa kuitupohjaisten pakkausmateriaalien tuotantoa rakentamalla taivekartonkitehdas Kaskisiin samalle tehdasalueelle, jossa nykyinen kemihierretehdas sijaitsee. Hankkeessa lisättäisiin valkaistun kemihierteen valmistuskapasiteettia ja rakennettaisiin uusi mekaanisen massan tuotantolaitos. Puunkäsittelyaluetta laajennettaisiin ja kuorintakapasiteettia nostettaisiin. Lisääntyvään energiankäyttöön varauduttaisiin uudella energiantuotantokattilalla. Tehtaalla on oma raakavedenotto ja -käsittely, sekä jätevedenpuhdistamo, joita hyödynnettäisiin hankkeessa. Osana hankkeen selvityksiä on käynnistetty ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Investointipäätös hankkeesta tehdään aikaisintaan vuonna 2024.

Valmistettava tuote on päällystetty monikerroskartonki, jota käytetään kuluttajapakkauksiin vaativissa loppukäyttökohteissa, kuten suoraan ruokakontaktiin tulevien elintarvikkeiden pakkaamiseen sekä elintarvike- ja lääkepakkausten valmistuksessa. Kartongin valmistuksessa käytetään tuoteturvallisuusvaatimukset täyttäviä valikoituja kemikaaleja. Toteutuessaan Kaskisten taivekartonkitehdas loisi Suomeen uusia työpaikkoja ja talouskasvua.

Hankkeesta vastaava on Metsä Board Oyj.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) arvioidaan seuraavia hankevaihtoehtoja (VE). Vaihtoehtoja on muokattu YVA-ohjelmaan verrattuna, ja mahdollisesti toteutettava vaihtoehto todennäköisesti hieman täsmentyy tai on vaihtoehtojen yhdistelmä. Vaikutukset eivät kuitenkaan olennaisesti muutu. Vaikutusarviointia täsmennetään selostusvaiheessa tältä osin.

- VE0:** Hanketta ei toteuteta (ns. nollavaihtoehto). Metsä Board Oyj kemihierretehtaan ja siihen liittyvien tukitoimintojen toiminta jatkuu kuten nykyisin. Kemihierrettä tuotetaan 390 000 t/v.
- VE1:** Hankevaihtoehdossa VE1 nykyisen kemihierretehtaan tuotantokapasiteetti on 400 000 t/v. Lisäksi tehdasalueelle rakennetaan kartonkitehdas, jossa valmistetaan päällystettyä taivekartonkia (800 000 t/v) sekä valkaistua mekaanista massaa (350 000 t/v). Tehtaalle rakennetaan arkittamo, jonka arkituskapasiteetti kattaa 80 % kartonkitehtaan tuotannosta. Puun käsittelykapasiteetti kaksinkertaistuu nykytilaan verrattuna. Puunkäsittelykenttä laajenee ja alueelle tulee uusi kuorimo. Lisääntyvää tuotantoa varten tehtaalle rakennetaan uusi alle 300 MW:n biokattila, jolla tuotetaan tehtaiden tarvitsema höyry. Sähköenergia ostetaan edelleen valtakunnan verkosta.
- VE2:** Hankevaihtoehdossa VE2 nykyisen kemihierretehtaan tuotantokapasiteetti on sama kuin VE1:ssä eli 460 000 t/v. Lisäksi tehdasalueelle rakennetaan kartonkitehdas, jossa valmistetaan päällystettyä taivekartonkia (1 200 000 t/v) sekä mekaanista massaa, joka voidaan valkaista (540 000 t/v). Arkittamoa ei rakenneta tehtaalle vaan kartongin arkitus tapahtuu toisella tehtaalla ulkomailla. Puun käsittelykapasiteetti on lähes kolminkertainen nykytilaan verrattuna. Puunkäsittelykenttä laajenee ja alueelle tulee uusi kuorimo. Lisääntyvää tuotantoa varten tehtaalle rakennetaan uusi yli 300 MW:n biokattila, jolla tuotetaan sekä lämpöä että sähköä.

Jätevesien johtamisen osalta vaihtoehdossa 2 tarkastellaan kahden vaihtoehtoisen jäteveden purkupisteen (alavaihtoehdot) vaikutusta jätevesien ja lämpökuormituksen leviämiseen sekä niiden aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin.

- o Alvaihtoehto **VE2a**: jätevesien purkupiste Tallvarpenin lahdella noin 0,5 km etäisyydellä noin viiden metrin syvyydessä.
- o Alvaihtoehto **VE2b**: jätevesien purkupiste Ådskärin ja Tunngrundin välisellä merialueella noin 1,7 km etäisyydellä nykyisestä purkupisteestä noin 10 metrin syvyydessä.

Päätöstä toteutettavasta vaihtoehdosta ei siis ole vielä tehty, vaan nyt on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa hankkeeseen! Kaskisten kaupungin sivuilta (<https://kaskinen.fi/fi>) löytyy linkki (<https://zef.fi/s/vdpbso3l/>), jonka kautta pääsee kyselyyn. Mikäli ette halua tai pysty vastaamaan internetissä, kyselylomakkeita saa pyytämällä YVA-konsultilta (suunnitteluavustaja Tuija Junttila, tuija.junttila@sweco.fi, puh. +358 50 3160 090).

Kyselyn vastausaikaa on **9.4.2023 saakka**.

Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyssä voi vastata joko kaikkiin kysymyksiin tai vain osaan niistä. Jokainen vastaus on tärkeä!

Mikäli teillä on kysymyksiä hankkeesta, kyselystä tai YVA-menettelystä yleensä voitte olla yhteydessä:

Hankkeesta vastaava (Metsä Board Oyj)

Projektipäällikkö Anna Riikka Nickull
puh. 050 598 7381

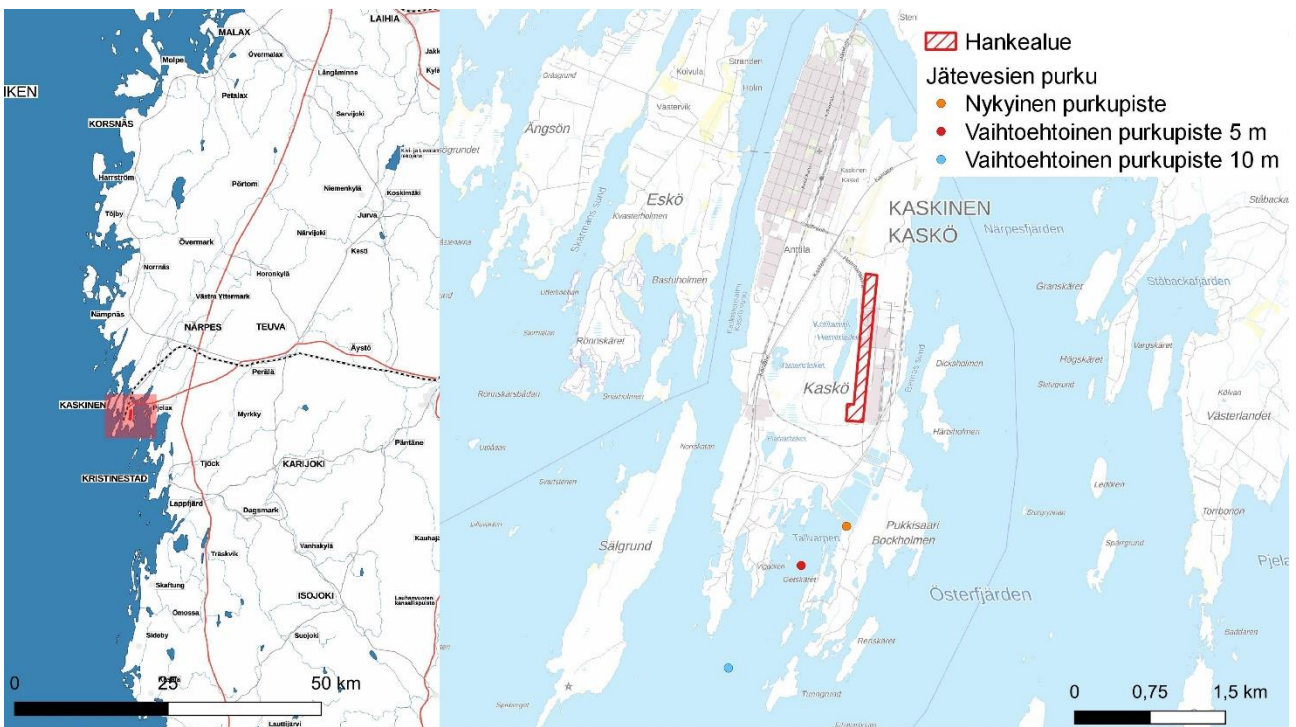
AnnaRiikka.Nickull@metsagroup.com

YVA-konsultti

Projektipäällikkö Sanna Jaatinen
puh. 040 626 0509

sanna.jaatinen@sweco.fi

YVA-yhteysviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, jossa yhteyshenkilö Heli Rasimus (heli.rasimus@ely-keskus.fi)

TAUSTATIEDOT

Vastaajien taustatietoja tarvitaan tulosten analysoinnin pohjaksi. Voit vastata kaikkiin kohtiin tai vain osaan niistä.

Sukupuoli mies nainen en halua vastata muu, mikä: _____

Ikä alle 15 vuotta 15–25 vuotta 26–45 vuotta
 46–65 vuotta yli 65 vuotta

Oletko Kaskisten vakituinen asukas
 Kaskisten vapaa-ajanasukas, vakituinen asuinkuntasi: _____
 Närpiön vakituinen asukas
 Närpiön vapaa-ajanasukas, vakituinen asuinkuntasi: _____
 muu, kuka: _____

Asuntosi tai vapaa-ajanasuntosi sijainti: _____

Kuinka kaukana asut Metsä Board Oyj:n tehdasalueesta?

alle 0,5 km (500 m) 0,5–1 km 1–2 km
 2–5 km 5–10 km yli 10 km

Sijaitseeko tehdasalue näkö- tai kuuloetäisyydellä vakituiselta tai vapaa-ajanasunnoltasi?

kyllä, näköetäisyydellä kyllä, kuuloetäisyydellä
 ei en osaa sanoa

Oletko kuullut Metsä Board Oyj:n hankkeesta ennen tätä kyselyä?

kyllä
 en

Mikäli vastasit ”kyllä”:

Mistä olet kuullut hankkeesta? _____

Oletko saanut riittävästi tietoa hankkeesta? _____

Mikäli vastasit ”en”:

Millaista tietoa kaipaisit lisää: _____

NYKYINEN TOIMINTA

Miten olet kokenut Metsä Board Oyj:n nykyisen toiminnan Kaskisissa?

tärkeä osa kaupunkia
 haittaa kaupungin kehitystä
 muita ajatuksia: _____

positiiviset vaikutukset merkittäviä
 tuottaa liikaa mm. päästöjä

Miten koet Metsä Board Oyj:n kemihierretehtaan (BCTMP) nykyisen toiminnan vaikutukset?

(1=erittäin kielteisenä, 2=kielteisenä, 3 = ei kielteisenä eikä myönteisenä, 4=myönteisenä, 5=erittäin myönteisenä)

	erittäin kielteisenä	2	ei kielteisenä eikä myönteisenä	4	erittäin myönteisenä
	1	2	3	4	5
Kaskisten viihtyisyyteen	0	0	0	0	0
Kaskisten elinvoimaisuuteen	0	0	0	0	0
Kaskisten työllisyyteen	0	0	0	0	0
Kaskisten palveluihin	0	0	0	0	0
Kaskisten muihin elinkeinoin	0	0	0	0	0
Kaskisten imagoon	0	0	0	0	0
oman elämäsi laatuun	0	0	0	0	0
Kaskisten äänimaisemaan (meluvaikutukset)	0	0	0	0	0
Kaskisten hajuihin	0	0	0	0	0
vesistöjen tilaan	0	0	0	0	0
luonnonarvoihin ja luonnonympäristöihin	0	0	0	0	0
ilmanlaatuun	0	0	0	0	0
maisemiin	0	0	0	0	0
liikenneyhteyksiin	0	0	0	0	0
liikenteen toimivuuteen	0	0	0	0	0

Onko joitain muita vaikutuksia, joita olet kokenut Metsä Board Oyj:n kemihierretehtaan (BCTMP) nykyisen toiminnan myötä?

SUUNNITELTU UUSI TOIMINTA

Sijaintialue

Seuraavassa on muutamia kysymyksiä hankkeen lähialueiden nykykäytöstä sekä hankkeen vaikutuksista yleisesti.

Oletko käyttänyt Metsä Board Oyj:n tehdasalueen lähialueita tai vesistöjä virkistykseen tms.?

kyllä, mitä alueita ja mihin tarkoitukseen:

en

Mikäli olet, kuinka usein liikut alueella?

- päivittäin
- viikoittain
- kuukausittain
- harvemmin

Arvioi väitteitä

(1=täysin eri mieltä, 2= eri mieltä, 3 = ei eri eikä samaa mieltä, 4=samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä)

	täysin eri mieltä	1	2	3	4	5	täysin samaa mieltä
Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitehdas on merkittävä lisä alueen elinkeinoille ja elinvoimaisuudelle	0	0	0	0	0	0	0
Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitehdas on merkittävä uusien tuotteiden kehittämisen kannalta	0	0	0	0	0	0	0
Metsä Board Oyj:n Kaskisten kartonkitehdashanke tulee toteuttaa hankevastaava Metsä Board Oyj pystyy toteuttamaan hankkeen onnistuneesti ja vastuullisesti	0	0	0	0	0	0	0
tiedän mistä saan lisää tietoa kartonkitehdashankkeesta	0	0	0	0	0	0	0

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Seuraavassa kysytään näkemystäsi hankkeen toteuttamisen sosiaalisista vaikutuksista. Vastaathan seuraaviin kysymyksiin omasta näkökulmastasi tämänhetkisen tiedon tai oletusten mukaisesti.

Kuinka Metsä Board Oyj:n kartonkitehdashanke vaikuttaa mielestäsi

(1=erittäin kielteisesti, 2=kielteisesti, 3 = ei kielteisesti eikä myönteisesti, 4=myönteisesti, 5=erittäin myönteisesti)

	erittäin kielteisesti	2	ei kielteisesti eikä myönteisesti	4	erittäin myönteisesti
	1	2	3	4	5
oman elämäsi laatuun	0	0	0	0	0
asuinympäristösi / vapaa-ajanasuinympäristösi viihtyisyyteen	0	0	0	0	0
lähialueiden asumismahdollisuuksiin (vakituinen ja vapaa-ajanasuminen)	0	0	0	0	0
lähialueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin	0	0	0	0	0
lähialueiden äänimaisemaan (meluisuus/rauhallisuus)	0	0	0	0	0
lähialueiden hajuihin (verrattuna nykyiseen)	0	0	0	0	0
vesistöjen tilaan	0	0	0	0	0
lähialueiden luonnonarvoihin ja luonnonympäristöön	0	0	0	0	0
ilmanlaatuun	0	0	0	0	0
maisemiin	0	0	0	0	0
omaan toimeentuloosi	0	0	0	0	0
lähialueiden kiinteistöjen tai asuntojen arvoon	0	0	0	0	0
liikenneturvallisuuteen	0	0	0	0	0
liikenteen toimivuuteen	0	0	0	0	0

Millaisia liikennevaikutuksia ajattelet kartonkitehdashankkeella olevan?

o alueen ja lähialueen liikennejärjestelyt paranevat, miten: _____

o alueen ja lähialueen liikennejärjestelyt heikkenevät, miten: _____

Onko muita liikennevaikutuksia, jotka tulisi huomioida hankkeen suunnittelussa?

Metsä Board Oyj:n kartonkitehdashankkeen vaikutukset kuntatasolla: miten hanke vaikuttaa mielestäsi Kaskisten ja lähikuntien

(1=erittäin kielteisesti, 2=kielteisesti, 3 = ei kielteisesti eikä myönteisesti, 4=myönteisesti, 5=erittäin myönteisesti)

	erittäin kielteisesti	2	ei kielteisesti eikä myönteisesti	4	erittäin myönteisesti
	1	2	3	4	5
elinvoimaisuuteen	0	0	0	0	0
työllisyyteen	0	0	0	0	0
palveluihin	0	0	0	0	0
matkailuun	0	0	0	0	0
muihin elinkeinoihin	0	0	0	0	0
imagoon	0	0	0	0	0
talouteen	0	0	0	0	0

Onko joitain muita vaikutuksia, joita arvelet kartonkitehdashankkeella olevan? Voit myös kirjata, mikäli sinulla on ajatuksia tai ehdotuksia, mitä vaikutuksille voidaan tehdä (lieventää/korostaa)?

Ympäristövaikutusten arvioinnissa esitetyt vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) arvioidaan kolmea eri vaihtoehtoa. Mitä vaihtoehtoa kannatat?

Huomio: Toteutettava vaihtoehto voi olla myös vaihtoehtojen VE1 ja VE2 väliltä riippuen lopullisista lopputuotteen laatuvaatimuksista.

- o **VE0:** Hanketta ei toteuteta (ns. nollavaihtoehto). Metsä Board Oyj kemihierretehtaan ja siihen liittyvien tukitoimintojen toiminta jatkuu kuten nykyisin. Kemihierrettä tuotetaan 390 000 t/v.
- o **VE1:** Nykyisen kemihierretehtaan tuotantokapasiteetti on 400 000 t/v. Lisäksi tehdasalueelle rakennetaan kartonkitehdas, jossa valmistetaan päällystettyä taivekartonkia (800 000 t/v) sekä valkaistua mekaanista massaa (350 000 t/v). Tehtaalle rakennetaan arkittamo, jonka arkituskapasiteetti kattaa 80 % kartonkitehtaan tuotannosta. Puun käsittelykapasiteetti kaksinkertaistuu nykytilaan verrattuna. Puunkäsittelykenttä laajenee ja alueelle tulee uusi kuorimo. Lisääntyvää tuotantoa varten tehtaalle rakennetaan uusi alle 300 MW:n biokattila, jolla tuotetaan tehtaiden tarvitsema höyry. Sähköenergia ostetaan edelleen valtakunnan verkosta.
- o **VE2:** Nykyisen kemihierretehtaan tuotantokapasiteetti on sama kuin VE1:ssä eli 460 000 t/v. Lisäksi tehdasalueelle rakennetaan kartonkitehdas, jossa valmistetaan päällystettyä taivekartonkia (1 200 000 t/v) sekä mekaanista massaa, joka voidaan valkaista (540 000 t/v). Arkittamoa ei rakenneta tehtaalle vaan kartongin arkitus tapahtuu toisella tehtaalla ulkomailla. Puun käsittelykapasiteetti on lähes kolminkertainen nykytilaan verrattuna. Puunkäsittelykenttä laajenee ja alueelle tulee uusi kuorimo. Lisääntyvää tuotantoa varten tehtaalle rakennetaan uusi yli 300 MW:n biokattila, jolla tuotetaan sekä lämpöä että sähköä.

Jätevesien johtamisen osalta vaihtoehdossa 2 tarkastellaan kahden vaihtoehtoisen jäteveden purkupisteen (alavaihtoehdot) vaikutusta jätevesien ja lämpökuormituksen leviämiseen sekä niiden aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin.

- Alavaihtoehto VE2a: jätevesien purkupiste Tallvarpenin lahdella noin 0,5 km etäisyydellä noin viiden metrin syvyydessä.
- Alavaihtoehto VE2b: jätevesien purkupiste Ådskärin ja Tunnggrundin välisellä merialueella noin 1,7 km etäisyydellä nykyisestä purkupisteestä noin 10 metrin syvyydessä.

Perustelut:

Onko sinulla muuta suunniteltuun kartonkitehdashankkeeseen liittyvää palautetta?

Esimerkiksi puhuttaako hanke asukkaiden, vapaa-ajanasukkaiden ja muiden alueesta kiinnostuneiden keskuudessa, ja mitä asioita keskusteluissa nousee esille:

Kiitoksia vastauksista!

Kaskö kartongfabrik, Metsä Board Oyj

Informationsblad och enkät

Metsä Board Oyj:s fabrik i Kaskö producerar just nu BCTMP (blekt kemitermomekanisk pappersmassa) som används vid kartongtillverkning i företagets övriga fabriker.

Metsä Board Oyj har lanserat ett förundersökningsprojekt vars mål är att öka produktionen av fiberbaserade förpackningsmaterial genom att bygga en falskartongfabrik i Kaskö i samma industriområde där den befintliga kemiska pappersmassafabriken är belägen. Genomförande av projektet skulle innebära att produktionskapaciteten för blekt kemitermomekanisk pappersmassa utökas och en ny produktionsanläggning byggs för mekanisk massa. Träbearbetningsfältet skulle utökas och barkningskapaciteten skulle öka. En ny energiproduktionspanna skulle tillföras som förberedelse inför den ökade energiförbrukningen. Fabriken har ett eget råvattenintag och råvattenbehandling samt ett avloppsreningsverk, som skulle användas i projektet. En miljökonsekvensbedömning (MKB) har inletts som en del av undersökningarna i projektet. Beslut om investering i projektet fattas tidigast år 2024.

Produkten som framställs är bestruken flerskiktsparkong, som används i slutprodukter som kräver konsumentförpackningar, till exempel vid förpackning av livsmedel som har direkt matkontakt samt tillverkning av livsmedels- och läkemedelsförpackningar. I kartongproduktionen används kemikalier som uppfyller produktsäkerhetskraven. När den har färdigställts skapar Kaskös falskartongfabrik nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt i Finland.

Projektansvarig är Metsä Board Oyj.

Följande projekialternativ (A) utvärderas under förfarandet för miljökonsekvensbedömningen (MKB): Alternativen har ändrats i jämförelse med MKB-programmet, och det alternativ som eventuellt verkställs kommer förmodligen att utvecklas något eller utgöras av en kombination av alternativen. Konsekvenserna kommer dock inte att förändras i betydande utsträckning. I detta avseende kommer konsekvensbedömningen att utvecklas under rapporteringsfasen.

- A0:** Projektet verkställs inte (s.k. nollalternativet). Verksamheten i Metsä Board Oyj:s kemiska massafabrik och tillhörande stödverksamhet fortsätter som nu. Produktionen av kemisk massa kommer att omfatta 390 000 t/år.
- A1:** I projekialternativ A1 är den nuvarande kemiska massafabrikens produktionskapacitet 400 000 t/år. Dessutom byggs en kartongfabrik på industriområdet där bestruken falskartong (800 000 t/år) samt blekt mekanisk massa (350 000 t/år) produceras. En arkningsanläggning byggs till fabriken, med en arkningskapacitet som täcker 80 % av kartongfabrikens produktion. Träbearbetningskapaciteten fördubblas jämfört med den nuvarande kapaciteten. Träbearbetningsfältet utökas och en ny barkningsanläggning byggs på området. För den ökade produktionen byggs en ny biopanna på mindre än 300 MW till fabriken, som används för att producera den ånga som behövs på fabrikena. Elektrisk energi köps fortfarande in från det nationella elnätet.
- A2:** I projekialternativ A2 är den nuvarande kemiska massafabrikens produktionskapacitet densamma som i A1, dvs. 460 000 t/år. Dessutom byggs en kartongfabrik på industriområdet med produktion av bestruken falskartong (1 200 000 t/år) samt mekanisk massa, som kan blekas (540 000 t/år). Ingen arkningsanläggning byggs till fabriken utan arkningen av kartongen utförs i en annan fabrik utomlands. Träbearbetningskapaciteten är nästan tre gånger högre än den nuvarande kapaciteten. Träbearbetningsfältet utökas och en ny barkningsanläggning byggs på området. För den ökade produktionen byggs en ny biopanna på mer än 300 MW till fabriken, som används för att producera både värme och elektricitet.

Vad gäller avledning av avloppsvatten undersöks två olika utlopp för avloppsvatten i projektalternativ 2 (underalternativen) avseende konsekvenser för spridning av avloppsvatten och temperaturlastning samt deras miljökonsekvenser.

- Underalternativ **A2a**: utlopp för avloppsvatten i Tallvarpen på cirka 0,5 km avstånd på cirka fem meters djup.
- Underalternativ **A2b**: utlopp för avloppsvatten i havsområdet mellan Ådskär och Tunngrund på cirka 1,7 km avstånd från befintligt utlopp på cirka 10 meters djup.

Det är alltså ännu inte beslutat vilket alternativ som ska genomföras, och nu finns tillfälle att delta och påverka projektet! På Kaskö stads webbplats (<https://kaskinen.fi/sv>) finns en länk (<https://zef.fi/s/vdpbs03/>) som leder till enkäten. Om du inte vill eller kan svara via internet kan frågeformulär fås genom att fråga MKB-konsulten (planeringsassistent Tuija Junttila, tuija.junttila@sweco.fi, tfn +358 50 3160 090).

Enkäten kan besvaras **fram till 9.4.2023**.

Svaren på enkäten hanteras konfidentiellt. Enkäten kan fyllas i genom att svara på alla frågor eller bara en del av dem. Alla svar är viktiga!

Om ni har frågor om projektet, enkäten eller MKB-förfarandet i allmänhet kan ni kontakta:

Projektansvarig (Metsä Board Oyj)

Projektledare Anna Riikka Nickull

tfn 050 598 7381

AnnaRiikka.Nickull@metsagroup.com

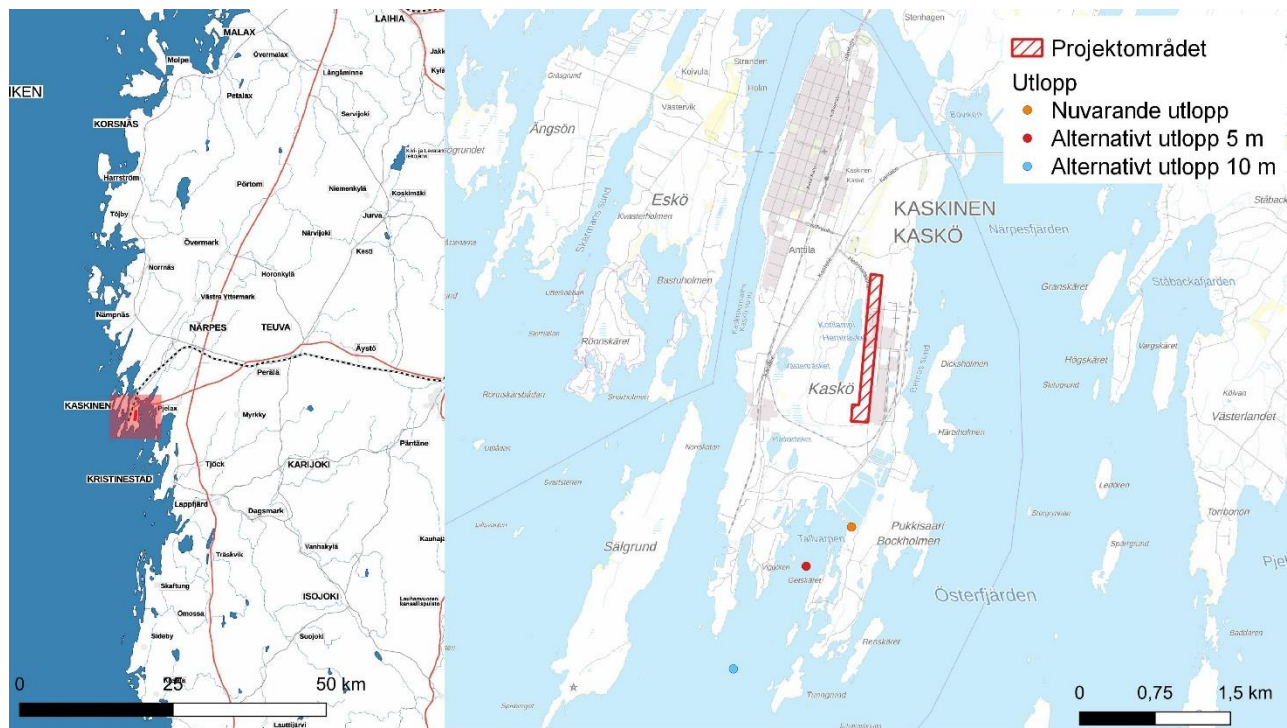
MKB-konsult

Projektledare Sanna Jaatinen

tfn 040 626 0509

sanna.jaatinen@sweco.fi

MKB-kontaktpunkt är Södra Österbottens NTM-central där kontaktperson är Heli Rasimus (heli.rasimus@ely-keskus.fi)

Bakgrundskarta © LMV

BAKGRUNDSINFORMATION

Bakgrundsinformation om svarande behövs som grund för analysering av resultaten. Du kan svara på alla frågor eller enbart en del av dem.

Kön o man o kvinna o vill ej uppge o övrig, ange vilken: _____

Ålder o yngre än 15 år o 15–25 år o 26–45 år
o 46–65 år o äldre än 65 år

Är du o fast bosatt i Kaskö
o fritidsboende i Kaskö, ange kommun där du är fast bosatt: _____
o fast bosatt i Närpes
o fritidsboende i Närpes, ange kommun där du är fast bosatt: _____
o övrig, ange vilken: _____

Var är din bostad eller fritidsbostad belägen? _____

Hur långt bort bor du från Metsä Board Oyj:s fabriksområde?

o mindre än 0,5 km (500 m) o 0,5–1 km o 1–2 km
o 2–5 km o 5–10 km o mer än 10 km

Är fabriksområdet tillräckligt nära för att synas eller höras från din fasta bostad eller fritidsbostad?

o ja, det syns o ja, det hörs
o nej o vet ej

Hade du hört talas om Metsä Board Oyj:s projekt före den här enkäten?

o ja
o nej

Om du svarade "ja":

Var hörde du om projektet? _____

Har du fått tillräckligt med information om projektet? _____

Om du svarade "nej":

Vad skulle du vilja ha mer information om: _____

BEFINTLIG VERKSAMHET

Vad anser du om Metsä Board Oyj:s befintliga verksamhet i Kaskö?

en viktig del av staden
 dålig för stadens utveckling
 övriga tankar: _____

betydande positiva effekter
 producerar bl.a. för mycket utsläpp

Vad anser du om effekterna av den befintliga verksamheten i Metsä Board Oyj:s kemiska massafabrik (BCTMP) på följande områden?

(1 = mycket negativa, 2 = negativa, 3 = varken negativa eller positiva, 4 = positiva, 5 = mycket positiva)

	<i>mycket negativa</i>		<i>varken negativa eller positiva</i>		<i>mycket positiva</i>
	1	2	3	4	5
trivseln i Kaskö	0	0	0	0	0
Kaskös livskraftighet	0	0	0	0	0
Kaskös sysselsättningsgrad	0	0	0	0	0
Kaskös tjänster	0	0	0	0	0
övrig näringsverksamhet i Kaskö	0	0	0	0	0
Kaskös image	0	0	0	0	0
din egen livskvalitet	0	0	0	0	0
Kaskös ljudlandskap (bullerkonsekvenser)	0	0	0	0	0
Kaskös lukter	0	0	0	0	0
vattendragens skick	0	0	0	0	0
naturvärden och naturmiljöer	0	0	0	0	0
luftkvaliteten	0	0	0	0	0
landskap	0	0	0	0	0
trafikförbindelser	0	0	0	0	0
trafikens smidighet	0	0	0	0	0

Finns det några andra effekter som du har upplevt i samband med den befintliga verksamheten i Metsä Board Oyj:s kemiska massafabrik (BCTMP)?

PLANERAD NY VERKSAMHET

Området där verksamheten är belägen

Här följer några frågor om befintlig användning av projektets närområde samt projektets konsekvenser i allmänhet.

Har du använt närområdena eller vattendragen vid Metsä Board Oyj:s fabriksområde i rekreationssyfte el.dyl.?

ja, ange vilka områden och i vilket syfte:

nej

Om du har använt områdena, hur ofta befinner du dig där?

varje dag

varje vecka

varje månad

mer sällan

Bedöm påståendena

(1 = instämmer inte alls, 2 = instämmer inte, 3 = varken instämmer eller instämmer inte, 4 = instämmer, 5 = instämmer helt)

	instämmer inte alls	1	2	varken instämmer	3	4	instämmer helt	5
Metsä Board Oyj:s kartongfabrik i Kaskö bidrar betydligt till områdets näringsliv och livskraftighet	☐	0	0	☐	0	0	☐	0
Metsä Board Oyj:s kartongfabrik i Kaskö är av betydande vikt vad gäller utveckling av nya produkter	☐	0	0	☐	0	0	☐	0
Metsä Board Oyj:s kartongfabriksprojekt i Kaskö bör genomföras	☐	0	0	☐	0	0	☐	0
projektansvarig Metsä Board Oyj kan genomföra projektet på ett framgångsrikt och ansvarsfullt sätt	☐	0	0	☐	0	0	☐	0
jag vet var jag kan hitta mer information om kartongfabriksprojektet	☐	0	0	☐	0	0	☐	0

BEDÖMNING AV KONSEKVENSER

I följande avsnitt får du svara på frågor om de sociala konsekvenserna för projektets genomförande. Vi vill att du svarar på frågorna från ditt eget perspektiv i enlighet med aktuellt tillgänglig information eller antaganden.

Vilken effekt tror du att Metsä Board Oyj:s kartongfabriksprojekt kommer att ha på följande områden?

(1 = mycket negativ, 2 = negativ, 3 = varken negativ eller positiv, 4 = positiv, 5 = mycket positiv)

	mycket negativ		varken negativ eller positiv		mycket positiv
	1	2	3	4	5
din egen livskvalitet	0	0	0	0	0
trivseln i ditt bostadsområde/din fritidsbostads område	0	0	0	0	0
möjligheterna att bo i närområdena (fast boende och fritidsboende)	0	0	0	0	0
möjligheterna till rekreations- och fritidsaktiviteter i närområdena	0	0	0	0	0
närområdenas ljudlandskap (buller/tystnad)	0	0	0	0	0
närområdenas lukter (jämfört med nuvarande situation)	0	0	0	0	0
vattendragens skick	0	0	0	0	0
närområdenas naturvärden och naturmiljöer	0	0	0	0	0
luftkvaliteten	0	0	0	0	0
landskap	0	0	0	0	0
din egen möjlighet till försörjning	0	0	0	0	0
värdet på fastigheter eller bostäder i närområdena	0	0	0	0	0
trafiksäkerheten	0	0	0	0	0
trafikens smidighet	0	0	0	0	0

Vilka trafikkonsekvenser tror du att kartongfabriksprojektet kommer att ha?

o trafiksystemen i området och närområdena kommer att förbättras, ange hur:

o trafiksystemen i området och närområdena kommer att försämrats, ange hur:

Finns det några andra trafikkonsekvenser som bör tas i beaktande vid planeringen av projektet?

Effekterna av Metsä Board Oyj:s kartongfabriksprojekt på kommunal nivå: Vilken effekt tror du att projektet kommer att ha i Kaskö och närliggande kommuner på följande områden?

(1 = mycket negativ, 2 = negativ, 3 = varken negativ eller positiv, 4 = positiv, 5 = mycket positiv)

	mycket negativ	2	varken negativ eller positiv	4	mycket positiv
	1	2	3	4	5
livskraftighet	0	0	0	0	0
sysselsättningsgrad	0	0	0	0	0
tjänster	0	0	0	0	0
resor	0	0	0	0	0
övrig näringsverksamhet	0	0	0	0	0
image	0	0	0	0	0
ekonomi	0	0	0	0	0

Finns det några andra effekter som du tror att kartongfabriksprojektet kommer att ha? Du kan även ange om du har några idéer eller förslag på vad som kan göras åt dessa effekter (lindra/förstärka)?

Alternativ som presenteras i miljökonsekvensbedömningen

I miljökonsekvensbedömningen (MKB) bedöms tre olika alternativ. Vilket alternativ föredrar du?

Obs: Det alternativ som genomförs kan även komma att vara mellan alternativ A1 och A2 beroende på de slutgiltiga kvalitetskraven på slutprodukten.

- o **A0:** Projektet verkställs inte (s.k. nollalternativet). Verksamheten i Metsä Board Oyj:s kemiska massafabrik och tillhörande stödverksamhet fortsätter som nu. Produktionen av kemisk massa kommer att omfatta 390 000 t/år.
- o **A1:** Den nuvarande kemiska massafabrikens produktionskapacitet är 400 000 t/år. Dessutom byggs en kartongfabrik på industriområdet där bestruken falskartong (800 000 t/år) samt blekt mekanisk massa (350 000 t/år) produceras. En arkningsanläggning byggs till fabriken, med en arkningskapacitet som täcker 80 % av kartongfabrikens produktion. Träbearbetningskapaciteten fördubblas jämfört med den nuvarande kapaciteten. Träbearbetningsfältet utökas och en ny barkningsanläggning byggs på området. För den ökade produktionen byggs en ny biopanna på mindre än 300 MW till fabriken, som används för att producera den ånga som behövs på fabriken. Elektrisk energi köps fortfarande in från det nationella elnätet.
- o **A2:** Den nuvarande kemiska massafabrikens produktionskapacitet är densamma som i A1, dvs. 460 000 t/år. Dessutom byggs en kartongfabrik på industriområdet med produktion av bestruken falskartong (1 200 000 t/år) samt mekanisk massa, som kan blekas (540 000 t/år). Ingen arkningsanläggning byggs till fabriken utan arkningen av kartongen utförs i en annan fabrik utomlands. Träbearbetningskapaciteten är nästan tre gånger högre än den nuvarande kapaciteten. Träbearbetningsfältet utökas och en ny barkningsanläggning byggs på området. För den ökade produktionen byggs en ny biopanna på mer än 300 MW till fabriken, som används för att producera både värme och elektricitet.

Vad gäller avledning av avloppsvatten undersöks två olika utlopp för avloppsvatten i projekialternativ 2 (underalternativen) avseende konsekvenser för spridning av avloppsvatten och temperaturbelastning samt deras miljökonsekvenser.

- Underalternativ A2a: utlopp för avloppsvatten i Tallvarpen på cirka 0,5 km avstånd på cirka fem meters djup.
- Underalternativ A2b: utlopp för avloppsvatten i havsområdet mellan Ådskär och Tunngrund på cirka 1,7 km avstånd från befintligt utlopp på cirka 10 meters djup.

Motivering:

Har du någon annan återkoppling på kartongfabriksprojektet?

Är projektet exempelvis någonting som ger upphov till diskussioner bland boende, fritidsboende och övriga personer som har intresse av området, och vilka saker tas i så fall upp under sådana diskussioner:

Tack för dina svar!